

Standaardrapport Waterscan

**GOED
GEREGELD
=
GELD
GESPAARD**

**VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ**

versie 2021

**Aqua
Flanders**

Voorwoord

Deze brochure krijg je na het bezoek van een waterscanner.

Bij een waterscan komt iemand van het waterbedrijf langs bij jou thuis:

- hij bekijkt samen met jou of je water kunt besparen en geeft je tips;
- hij bespreekt je watergebruik;
- hij bekijkt je waterfactuur;
- je krijgt uitleg over de stand van de watermeter;
- hij gaat samen met jou rond in je woning om de toestellen die water verbruiken na te kijken;
- hij controleert of er leidingen uit lood in je woning zijn.

Deze brochure is een onderdeel van het rapport dat je van de waterscanner krijgt na zijn bezoek.

Naast deze brochure krijg je ook een specifiek overzicht van de knelpunten en verbeterpunten voor je huis. Die vind je op het waterscanformulier.

Het waterscanrapport bestaat uit

- Standaardrapport
- Waterscanformulier

COLOFON

Dit 'Standaardrapport Waterscan' is een uitgave van de Vlaamse Milieumaatschappij en AquaFlanders in samenwerking met de verschillende drinkwaterbedrijven.

Versie 2021

Dit standaardrapport wordt regelmatig herzien.

Foto's: VMM en AquaFlanders (p. 13 p. 23, p. 27, p. 28, p. 29 en p. 32)

Lay-out: eVa

Meer info

www.vmm.be/waterloket

- goed geregeld = geld gespaard
- gezond water ook jouw zorg
  - wanverbindingen
  - putwater
  - regenwater

www.aquaflanders.be

website van je drinkwaterbedrijven

AquaFlanders
Desguinlei 250
2018 Antwerpen
info@aquaflanders.be

Vlaamse Milieumaatschappij
Dokter De Moorstraat 24-26
9300 Aalst
T 1700
info@vmm.be

Inhoud

VOOR JOU
VAN BELANG

1. Waarvoor en hoeveel water gebruiken we?	4	
1.1. Waarvoor gebruiken we water?	4	☐
1.2. Hoeveel kraanwater verbruiken wij?	4	☐
1.3. Verschillende soorten water in en rond je huis	4	☐
2. Waterfactuur	5	
2.1. Drie onderdelen	5	☐
2.2. Enkele termen toegelicht	5	☐
2.3. Tarief	7	☐
2.4. Soorten facturen	9	☐
3. Watermeter	13	
3.1. Plaats van de watermeter	13	☐
3.2. Verzorg je watermeter	14	☐
3.3. Aflezen van de watermeter	14	☐
3.4. Doorgeven van de watermeterstand	15	☐
3.5. Volg de stand van je watermeter regelmatig op	16	☐
3.6. Doe de lek-test	17	☐
3.7. Abnormaal verbruik	17	☐
4. Je binneninstallatie doorgelicht	19	
4.1. Loden leidingen	19	☐
4.2. Kranen	21	☐
4.3. Gootsteen en keukenkraan	22	☐
4.4. Vaatwasmachine	23	☐
Opgeletten met je toestellen bij begrenzing	23	☐
4.5. Toilet	24	☐
4.6. Bad en douche	25	☐
4.7. Wastafels	26	☐
4.8. Wasmachine	27	☐
4.9. Boiler	27	☐
4.10. Uitgietsbak	28	☐
4.11. Waterontharder = waterverzachter	28	☐
4.12. Buitenkranen en andere kranen	30	☐
5. Ander water – zoals regenwater en putwater	30	
5.1. Wanverbandingen voorkomen	30	☐
5.2. Regenwater	30	☐
5.3. Putwater	32	☐
6. Rechten en plichten	33	
6.1. Belangrijkste rechten op een rijtje	33	☐
6.2. Belangrijkste plichten op een rijtje	35	☐
Waterspaarformulier	36	☐

1. Waarvoor en hoeveel water gebruiken we?

1.1. Waarvoor gebruiken we water?

We gebruiken water voor verschillende toepassingen: om ons te wassen, om het toilet door te spoelen, om te drinken en eten klaar te maken, om de afwas te doen.

In 2016 liet de VMM een bevraging uitvoeren. Het gemiddelde gezin gebruikt het grootste deel van het water voor hygiëne: om ons te wassen in bad, in de douche, ... Dit komt neer op zo'n 34% van het gebruik. Het toilet slokt ook een groot percentage op, namelijk 18%. Om onze kleren en andere textiel te wassen gebruiken we 15% van het water. Deze cijfers vind je in tabel 1.

TABEL 1: kraanwatergebruik verdeeld over de verschillende toepassingen

Toepassing	In procent
hygiëne (bad, douche, handen wassen)	34
toilet	18
wassen van kledij	15
afwas	7
drank en voedsel	10
poetsen	5
planten en tuin	6
andere	5

Info

1.2. Hoeveel kraanwater verbruiken wij?

Gemiddeld verbruikt een Vlaming zo'n 87 liter kraanwater per dag. Deze hoeveelheid verschilt wel per gezinssituatie. Zo verbruikt een alleenstaande persoon ongeveer 107 liter water per dag of 39.000 liter (39 kubieke meter) per jaar. Een gezin van vier personen verbruikt gemiddeld 304 liter water per dag. Dat is 111 kubieke meter (m³) per jaar.

Meer info over het verbruik van verschillende typegezinnen vind je in tabel 5 op pagina 10.

1.3. Verschillende soorten water in en rond je huis

Het water dat het waterbedrijf levert noemen we in deze brochure het **kraanwater**. Dit water komt via leidingen tot bij je thuis. Dit kraanwater wordt veelvuldig gecontroleerd en heeft een goede kwaliteit.

Heel wat woningen, vooral die niet in de stadskern gelegen zijn, hebben een grondwaterput. Dit water wordt opgepompt voor gebruik. In deze brochure spreken we over **putwater**. Opgelet: de kwaliteit van dit putwater is niet altijd goed genoeg om voor alle toepassingen te gebruiken.

Naast het kraanwater kunnen we ook het **regenwater** gebruiken. In de wetgeving wordt de term hemelwater gebruikt. Regenwater gebruiken is slim. Je kunt ermee poetsen, het toilet doorspoelen ... Dat is goedkoop én goed voor het milieu. Regenwater en kraanwater gebruik je wel voor andere dingen. Tabel 2 geeft het overzicht waarvoor je water van drinkwaterkwaliteit moet gebruiken.

Meer info over regenwater en putwater in hoofdstuk 5 vanaf pagina 30.

TABEL 2: toepassingen voor kraanwater en regenwater

Kraanwater	Regenwater
Drinken	Toilet doorspoelen
Koffie of thee zetten, koken	Poetsen
Handen wassen, tanden poetsen	Tuin besproeien
Douchen, in bad gaan	Auto wassen

Info

2. Waterfactuur

Elk jaar betaal je een vast bedrag van 100 euro (exclusief BTW) aan je watermaatschappij. Dit bedrag heet het vastrecht. Per gezinslid krijg je daarop een korting van 20 euro. Daarnaast betaal je ook een variabele prijs. Hoe meer water je verbruikt, hoe meer je daarvoor moet betalen. Dit hoofdstuk gaat dieper in op de belangrijkste elementen van de waterfactuur.

2.1. Drie onderdelen

De waterfactuur bestaat uit drie onderdelen. Via je waterfactuur betaal je immers niet alleen voor de productie en de levering van het drinkwater. Er wordt ook een kost voor de afvoer en voor de zuivering van het afvalwater aangerekend.

1. Levering: de kost voor de productie en levering van het drinkwater, inclusief het oppompen, het vervoer via de leidingen en de levering tot aan de watermeter.

2. Afvoer: de kost voor het wegvoeren van het afvalwater via de riole-ring (de gemeentelijke bijdrage).

3. Zuivering: de kost voor de zuivering van het afvalwater (de bovengemeentelijke bijdrage).

Info

2.2. Enkele termen toegelicht

VASTRECHT EN VARIABELE PRIJS

De drie onderdelen, levering, afvoer en zuivering, bestaan steeds uit een vast bedrag per jaar (het vastrecht) en een variabel bedrag.

Het **vastrecht** betaal je altijd, ook al verbruik je geen druppel water.

Dit bedrag wordt gebruikt voor de administratieve verwerking van je gegevens en voor het beheer en onderhoud van het drinkwaternet en de saneringsinfrastructuur.

Het totaal bedrag voor het vastrecht per woning bedraagt 100 euro per jaar (exclusief BTW). Je krijgt hierop een korting van 20 euro per gedomicilieerde. Hoeveel vastrecht je betaalt is dus afhankelijk van het aantal gedomicilieerden op je adres. De korting geldt voor maximaal 5 gezinsleden, dus de totale korting kan niet groter zijn dan wat je moet betalen aan vastrecht. Is er geen enkele bewoner gedomicilieerd, dan krijg je geen korting op je vastrecht. Zo krijg je op een tweede woning geen korting.

De **variabele prijs** hangt af van je waterverbruik en het aantal gedomicilieerden. Dit bedrag wordt hoger of lager naargelang je verbruik.

BEWONER - GEDOMICILIEERD

De kortingen die er zijn voor het berekenen van de waterfactuur zijn gekoppeld aan het aantal bewoners dat op dat adres gedomicilieerd is.

Gedomicilieerd zijn betekent dat je ingeschreven bent in het register van de gemeente op dat adres.

Bewoners worden enkel in rekening gebracht voor de berekening van vermindering van je waterfactuur als ze ook gedomicilieerd zijn op jouw adres.

Let op

BASISVERBRUIK

We willen de verspilling van water tegengaan. Daarom is er een basisverbruik. Verbruik je meer dan het basisverbruik, dan kom je in een hogere verbruiksklasse. Die heet comfortverbruik. Voor dit extra water dat je verbruikt, is het tarief dubbel zo hoog.

HOEVEEL IS HET BASISVERBRUIK?

Het basisverbruik is vastgelegd op 30 m³ of 30.000 liter per woning en nog eens 30 m³ per gedomicilieerde erbij. Een gedomicilieerde is een bewoner die op dat adres is ingeschreven.

Alleenstaande basisverbruik

30 m³ + (1 gezinslid x 30 m³) 30 m³
of 60 m³ per jaar
of 164 liter per dag

Gezin met 2 kinderen (4 personen) basisverbruik

30 m³+ (4 gezinsleden x 30 m³) of
150 m³ per jaar
of 410 liter per dag

Alleenstaande met 1 kind

waar de ouders van de alleenstaande tijdelijk inwonen en hier niet gedomicilieerd zijn

basisverbruik

30 m³ + (2 gezinsleden x 30 m³) of
90 m³ basisverbruik per jaar
of 247 per dag

BESCHERMDE KLANT

Beschermde klanten krijgen **meer rechten** bij de levering van water.

Lees er meer over op pagina 34.

Voor een specifieke groep beschermde klanten is er een **sociaal tarief**.

Hierover lees je meer op pagina 7.

WONING EN WOONEENHEID

De berekening van de factuur gebeurt per wooneenheid. Elke gezinswoning valt onder de definitie van wooneenheid.

Een wooneenheid omvat minstens een woonruimte in combinatie met een toilet, een douche of bad, en een keuken of kitchenette.

2.3. Tarief

TARIEFBEPALING

De prijs die het waterbedrijf vraagt voor het kraanwater, varieert per maatschappij. De manier waarop het waterbedrijf de prijs berekent, is overal gelijk.

De variabele prijs is afhankelijk van het waterverbruik van de klant. De prijs wordt in twee tariefschijven opgedeeld: basisverbruik en comfortverbruik. In tabel 3 kun je zien hoe het tarief opgebouwd is.

Op de website van AquaFlanders vind je een filmpje waarin de tariefstructuur goed uitgelegd wordt. De link vind je hier: <http://aquaflanders.be/drinkwatervoorziening/mijn-waterfactuur.aspx>.

TABEL 3: opbouw van de waterfactuur voor een gezinswoning vanaf 2016

Component	Vast of variabel	Tarief
prijs voor levering drinkwater	Vast	€50 per woning - €10 per bewoner
	Variabel	Basistarief: 30m ³ + 30m ³ per bewoner comforttarief: dubbel tarief op deel meerverbruik
prijs voor afvoer afvalwater (riolering)	vast	€30 per woning - €6 per bewoner
	variabel	basistarief: 30m ³ + 30m ³ per bewoner comforttarief: dubbel tarief op deel meerverbruik
prijs voor zuivering afvalwater	vast	€20 per woning - €4 per bewoner
	variabel	basistarief: 30m ³ + 30m ³ per bewoner comforttarief: dubbel tarief op deel meerverbruik
Totaal	vast	€100 - €20 per bewoner
	variabel	som basistarief + comforttarief

Info

SOCIAAL TARIEF

Voor een specifieke groep beschermde klanten is er een sociaal tarief.

Als je op 1 januari van een kalenderjaar recht hebt op één van onderstaande tegemoetkomingen, past het waterbedrijf voor dat jaar een sociaal tarief toe. Dat tarief bedraagt 1/5 van het normale tarief. Je krijgt dus een korting van 80% op alle onderdelen van je waterfactuur of je betaalt maar 20% van het huishoudelijk tarief.

WIE KOMT IN AANMERKING VOOR HET SOCIAAL TARIEF?

- gepensioneerden die een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen krijgen van de Rijksdienst voor Pensioenen;
- personen die een leefloon of een levensminimum krijgen van het OCMW;
- personen met een handicap die een inkomensvervangende tegemoetkoming, de tegemoetkoming 'hulp aan bejaarden' of de integratietegemoetkoming krijgen van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid.

BIJKOMENDE CRITERIA

- het tarief wordt toegekend voor het hele gezin als één van de gezinsleden behoort tot één van de bovenstaande categorieën;
- het tarief geldt enkel voor het waterverbruik in de gezinswoning (dus niet voor tweede verblijven) en als de gezinsleden officieel ingeschreven zijn op dit adres.

ENKELE VOORBEELDEN VAN PRIJZEN VAN EEN WATERFACTUUR

ZELF BEREKENEN

Je kan je factuur zelf berekenen en controleren met de waterfactuur-simulator van de Vlaamse Milieumaatschappij te vinden via www.vmm.be/data/bereken-je-waterfactuur.

VOORBEELDEN

In de voorbeelden hieronder rekenen we met een fictieve prijs van 5 euro/m³ aan het basistarief en 10 euro/m³ aan het comforttarief exclusief BTW. De prijs is afhankelijk van de regio en de gemeente waar je woont.

De daling van het waterverbruik met
amper 20 m³ betekent dus een besparing van 150 euro!

Gezin Stevens 4 gedomicilieerden

160 m³
Sociaal tarief

Vastrecht

100 euro - 4 keer 20 euro
= 20 euro

Basisverbruik

1 keer 30 m³ voor de woning
+ 4 keer 30 m³ voor de 4 DOM
= 150 m³

Aan basistarief

150 m³ maal 5 euro/m³ = 750 euro

Comfortverbruik

160 m³ - 150 m³ = 10 m³

Aan comfortverbruik

10 m³ maal 10 euro/m³ = 100 euro

Totaal

20 % van (20 euro + 750 euro +
100 euro) = 174 euro

Gezin Janssens 4 gedomicilieerden

160 m³

Vastrecht

100 euro - 4 keer 20 euro
= 20 euro

Basisverbruik

1 keer 30 m³ voor de woning
+ 4 keer 30 m³ voor de 4 DOM
= 150 m³

Aan basistarief

150 m³ maal 5 euro/m³ = 750 euro

Comfortverbruik

160 m³ - 150 m³ = 10 m³

Aan comfortverbruik

10 m³ maal 10 euro/m³ = 100 euro

Totaal

20 euro + 750 euro + 100 euro
= 870 euro

Gezin Janssens 4 gedomicilieerden

140 m³

Vastrecht

100 euro - 4 keer 20 euro
= 20 euro

Basisverbruik

1 keer 30 m³ voor de woning
+ 4 keer 30 m³ voor de 4 DOM
= 150 m³

Aan basistarief

140 m³ maal 5 euro/m³ = 700 euro

Comfortverbruik

0 m³

Aan comfortverbruik

0 euro

Totaal

20 euro + 700 euro
= 720 euro

Prijzen exclusief BTW

Probeer er voor te zorgen dat je waterverbruik binnen de schijfgrenzen van het basistarief valt. Als je meer water verbruikt betaal je immers het comforttarief, wat dubbel zo duur is.

Doen

TYPEGEZIN

Gemiddeld in Vlaanderen gebruikt een alleenstaande, een gezin bestaande uit één persoon, 39 m³ kraanwater per jaar. Een gezin bestaande uit twee personen verbruikt in Vlaanderen gemiddeld 65 m³ kraanwater. Alle cijfers vind je in de tweede kolom van tabel 4.

Hoeveel dit kost varieert per gemeente. In tabel 4 verzamelden we de cijfers voor een typegezin in Vlaanderen. Op die manier zie je dat het goedkoper is om samen te wonen.

Cijfers per gemeente zijn te vinden op de website van de VMM via www.vmm.be/data/gemiddelde-waterprijs/gemiddelde-waterprijs.

TABEL 4: berekende factuurprijs (inclusief BTW) voor een typegezin voor 2019

Type gezin	Gemiddelde verbruik per jaar	Berekende factuurprijs	Per gezinslid
1 persoon	39 m ³	257 euro	257 euro
2 personen	65 m ³	354 euro	177 euro
3-persoenen	93 m ³	461 euro	154 euro
4-persoenen	111 m ³	522 euro	131 euro
5-persoenen	134 m ³	606 euro	121 euro

Info

2.4. Soorten facturen

Tussentijdse facturen spreiden je waterkost over een heel jaar. Na een jaar volgt de verbruiksfactuur met de berekening van je werkelijke verbruik. Het bedrag van de volgende tussentijdse facturen, wordt daaraan aangepast. De eindfactuur maakt de afrekening als je verhuist, dus als je stopt met klant te zijn op dat leveringsadres bij je watermaatschappij.

TUSSENTIJDSE FACTUUR - OM DE DRIE MAANDEN OF MAANDELIJKS

Doorgaans stuurt het waterbedrijf je om de drie maanden een tussentijdse factuur. Die tussentijdse facturen zijn een schatting van je waterverbruik op basis van je laatste gekende meterstanden. Zo krijg je een jaar lang op elke voorschotfactuur hetzelfde bedrag aangerekend.

Je kan het **bedrag van je tussentijdse factuur** niet zelf kiezen. Dat wordt berekend op basis van je voorgaande verbruik en afnamegewoonten. Als die gewijzigd zijn - een kind dat uit huis gaat, je bent meer regenwater gaan gebruiken in plaats van kraanwater, ... - kan je wel vragen om dit bedrag aan te passen. Ook wanneer je een lek hebt gehad, kan je dit vragen.

Tussentijdse facturen komen doorgaans **om de drie maanden**. Wil je elke **maand** een tussentijdse factuur betalen? Contacteer je drinkwaterbedrijf. Als beschermde klant (zie ook pagina 34) heb je hier recht op. Sommige drinkwaterbedrijven geven iedere klant de kans om maandelijks te betalen.

Cyclus van betalingen

VERBRUIKSFACHTUUR – ELK JAAR

Eén keer per jaar krijg je een verbruiksfactuur, met het totale verschuldigde bedrag voor het water dat je het voorbije jaar verbruikt hebt.

Is dat meer dan wat je al betaalde met je tussentijdse rekeningen, dan moet je bijbetalen. Is het minder? Dan zal het waterbedrijf je teveel betaalde geld terugstorten.

Je meterstand geeft je verbruik weer. Daarom is het belangrijk dat je die elk jaar opgeeft. Meer over het doorgeven van de meterstand vanaf pagina 15.

WAT STAAT OP EEN VERBRUIKSFACHTUUR

Op een verbruiksfactuur staat heel wat. De volledige factuur bestaat uit verschillende pagina's.

We lichten enkele belangrijke punten toe waar je op moet letten.

NAAM VAN DE KLANT

Op je factuur vind je wie klant is bij het drinkwaterbedrijf.

Check of dit correct is. Het is die persoon die bij het drinkwaterbedrijf gekend is en aangesproken wordt als er betaalproblemen zijn. Als de persoon op wiens naam de waterlevering geregistreerd staat, niet langer in het pand woont, bijvoorbeeld bij een echtscheiding of als die persoon gestorven is, raden we je aan om een aanpassing te doen. Dit doe je via een overname. Meer over hoe je dit moet regelen, vind je op pagina 15.

LEVERINGSADRES

Ga na of je leveringsadres klopt. Dit is het adres waar je water verbruikt en waarvoor je de rekening betaalt.

PERIODE

Eén keer per jaar vraagt het drinkwaterbedrijf om de meterstand door te geven. Op basis van de datum waarop je de meterstand doorgaf, gebeurt de berekening van de facturatieperiode. Dit kan dus meer of wat minder zijn dan een jaar. Bijvoorbeeld 370 dagen of 345 dagen.

VERBRUIK

Op je factuur vind je de meterstand van de vorige keer en de meterstand die je doorgaf. Ga na of die correct zijn. Door beide meterstanden van elkaar af te trekken, krijg je de hoeveelheid die je dat jaar verbruikte.

In tabel 5 staan de cijfers van een typegezin van 1 tot en met 5 personen, met daarnaast een extra laag verbruik, een laag verbruik, een gemiddeld verbruik, een hoog en een extra hoog verbruik. Dit zijn cijfers voor een jaar en uitgedrukt in kubieke meter.

Vergelijk jouw waterverbruik met de cijfers uit tabel 5. Zo kun je ontdekken of je een hoog of een laag verbruik hebt. Heb je een hoog verbruik, check of je een lek hebt. Meer op pagina 17.

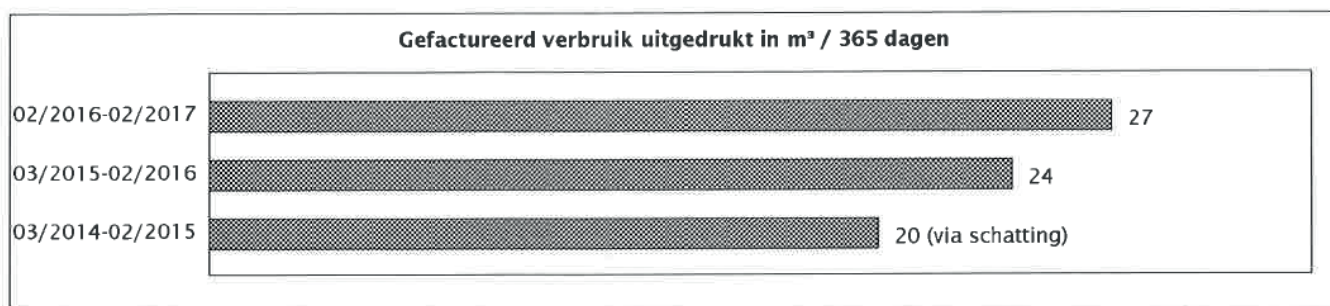
Doen

TABEL 5: verbruik van een typegezin ingedeeld in verbruikscategorieën in kubieke meter (m³) per jaar

Info

Type gezin	Extra laag	Laag	Gemiddelde verbruik per jaar	Hoog	Extra hoog
1 persoon	20	29	39 m ³	49	59
2 personen	33	49	65 m ³	81	98
3-persone	47	70	93 m ³	116	140
4-persone	56	83	111 m ³	139	167
5-persone	67	101	134 m ³	168	201

Ook de hoeveelheid water die je de voorgaande jaren verbruikt hebt, staat op je verbruiksfactuur. Dit vind je meestal in een grafiek. Een voorbeeld staat hieronder. Zo zie je of je het voorgaande jaar evenveel, meer of minder verbruikt hebt. Is het verbruik veel hoger, dan betaal je een veel hogere factuur.

Voorbeeld van een grafiek van het overzicht van het verbruik van de laatste drie jaren

- Als je geen meterstand doorgeeft, zal het waterbedrijf je verbruik schatten. Deze schatting kan hoger zijn dan je werkelijke verbruik. Geef dus zeker je meterstand door.
- Als je twee opeenvolgende jaren geen meterstand doorgeeft en niet ingaat op de uitnodigingen van je maatschappij om de meterstand ter plaatse op te nemen, kan het waterbedrijf je verbruik bewust hoger schatten, tot 150% van je gemiddelde verbruik. Dit heet een voorzorgschatting. Het waterbedrijf doet dit om je aan te sporen je meterstand toch door te geven zodat het verbruikte water correct wordt aangerekend.

Let op

- Een aantal waterbedrijven gebruiken tegenwoordig digitale watermeters (zie afbeelding op p. 13). Als je een digitale meter hebt, hoef je zelf de meterstand niet meer door te geven. De digitale watermeter stuurt de meterstand automatisch door naar de watermaatschappij.

Let op

MEERVERBRUIK

Het waterbedrijf moet je informeren wanneer je verbruik, bij de jaarlijkse meterstandopname, herrekend op jaarbasis, met minimum 50% of met minstens 100 m³ toegenomen is t.o.v. een vergelijkbare verbruiksperiode. Bij een beschermde klant geeft het waterbedrijf al eerder een seintje op je factuur als je meer verbruikt: met een minimum van 25% en minstens 50 m³ toegenomen verbruik t.o.v. een vergelijkbare verbruiksperiode.

De vraag aan het waterbedrijf om in aanmerking te komen voor een minnelijke schikking bij een afwijkend gebruik moet je binnen de zes maanden na de factuurdatum van de verbruiksfactuur of eindfactuur indienen. Meer over afwijkend gebruik in hoofdstuk 3.7 op pagina 17.

AANTAL GEDOMICILIEERDEN (DOM)

Check op je factuur steeds of het aantal bewoners dat op dit adres ingeschreven is, juist is. Het aantal gedomicilieerden bepaalt immers hoeveel korting je krijgt op je vastrecht en hoeveel water je mag verbruiken aan het basistarief. Het aantal gedomicilieerden wordt 1 keer per jaar automatisch door je drinkwatermaatschappij geregistreerd.

Doen

BEREKENING VAN HET TE BETALEN BEDRAG

In het deel tarief gaan we in op het berekenen van het bedrag dat je moet betalen (zie pagina 7). Hieronder geven we het overzicht wat er zeker op je factuur moet staan:

- de hoeveelheid water die aangerekend wordt
  - het vastrecht, met duidelijke vermelding van de berekening ervan per component
  - de variabele prijs, met duidelijke vermelding van de berekening ervan per component
  - de andere vergoedingen die worden aangerekend
  - het totale bedrag, dat bestaat uit de kostprijs van het verbruikte water, de gemeentelijke en de bovengemeentelijke bijdrage
  - de BTW
  - het al aangerekende bedrag via aanbetalingen of tussentijdse facturen
- Als je in aanmerking komt voor **sociaal tarief** , betaal je slechts 20% van het normale bedrag.

DATUM

Op je factuur vind je verschillende data zoals de datum waarop je factuur is opgemaakt. Veel belangrijker is het tijdstip waarop je zeker je factuur betaald moet hebben: de uiterste betalingsdatum.

Je vindt ook meer informatie over de gevolgen als je niet op tijd je factuur betaalt. Dit staat meestal in kleine lettertjes.

VOLGENDE TUSSENTIJDSE FACTUREN

Naast je verbruiksfactuur krijg je ook tussentijdse facturen (zie pagina 9).

Op je verbruiksfactuur staan de verschillende data waarop de volgende tussentijdse facturen eraan komen en hoeveel je moet betalen.

Verandert je gezinssituatie, dan kan je dit te betalen bedrag laten aanpassen.

CONTACT

Heb je vragen over je factuur, dan kun je altijd terecht bij het waterbedrijf. De gegevens van het contactpunt waar je als klant terecht kunt, vind je ook op de factuur. Als je belt, hou dan je factuur bij de hand, de infolijn vraagt steeds naar je klantnummer.

EINDFACTUUR OF SLOTFACTUUR – BIJ VERHUIS

De eindfactuur maakt de afrekening als je verhuist, dus als je stopt met klant te zijn bij je drinkwatermaatschappij op dat adres.

Op basis van de stand van de watermeter kan het waterbedrijf je verbruik correct aanrekenen via de eindfactuur. Zorg ervoor dat je bij een tegensprekelijke overname of opzeg (meer op pagina 15 en 16) een bevestiging van het waterbedrijf ontvangt onder de vorm van een eindfactuur.

Een eindfactuur lijkt sterk op een verbruiksfactuur.

De periode kan korter zijn dan een jaar.

CREDITNOTA OF VERGOEDINGSFACTUUR

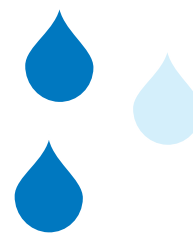
Heb je teveel betaald? Het drinkwaterbedrijf stuurt je een creditnota waarmee het teveel betaalde bedrag wordt terugbetaald of ze betaalt het teveel betaalde bedrag direct terug.

ANDERE FACTUREN

Naast de facturen die je betaalt voor de levering van het water, kan het zijn dat je ook een factuur ontvangt voor andere diensten. Zo'n dienst is bijvoorbeeld de aanleg van een nieuwe aftakking.

3. Watermeter

Eén keer per jaar vraagt het waterbedrijf om de meterstand door te geven. Dat is belangrijk: zo kan het waterbedrijf je verbruiksfactuur opmaken en je volgende tussentijdse facturen correct berekenen.

3.1. Plaats van de watermeter

De watermeter kan zich op verschillende plaatsen in huis bevinden. De meest voorkomende zijn: een meterkast, de garage of kelder of een meterput.

De watermeter moet steeds op een veilige, tegen vorst beschermde plaats staan. Als de watermeter verplaatst moet worden, vraag je dit aan het waterbedrijf. Verplaats de watermeter nooit zelf. Verbreek ook de verzegeling niet.

- Enkel het waterbedrijf mag werken uitvoeren aan je watermeter.
- Verwar je watermeter niet met je gasmeter.

Let op

Er bestaan verschillende soorten watermeters. Jouw watermeter kan er dus anders uitzien.

Rechtsonder vind je een foto van digitale meters.

3.2. Verzorg je watermeter

Jijzelf en de controleurs moeten de watermeter ten allen tijde goed kunnen aflezen. Zorg er dus voor dat je watermeter op een propere, zichtbare plek staat.

LAAT JE WATERMETER NIET BEVRIEZEN!

Is de watermeter stuk door de vrieskou? Dan moet jij de kosten betalen. Zorg er dus steeds voor dat je watermeter beschermd is tegen vorst.

BESCHERM JE WATERMETER TEGEN DE VORST

- Maak alle spleten en kieren zo goed mogelijk dicht in de ruimte waar de meter hangt.
- Isoleer de watermeter met een isolatiemateriaal dat niet water-absorberend is of gebruik een verwarmingslint dat warmte afgeeft en zo ervoor zorgt dat de watermeter niet bevroert.
- Pak de hoofdleiding en watermeter in met materiaal dat goed isoleert. Met glaswol of schuimband bijvoorbeeld.

LANG WEG? DRAAI DE HOOFDKRAAN DICHT

Je draait best de hoofdkraan dicht als je lange tijd weg bent. Bijvoorbeeld als je met vakantie bent. Of als je even ergens anders woont.

Draai de hoofdkraan dicht als je langere tijd afwezig bent, of als je een groot lek hebt

3.3. Aflezen van de watermeter

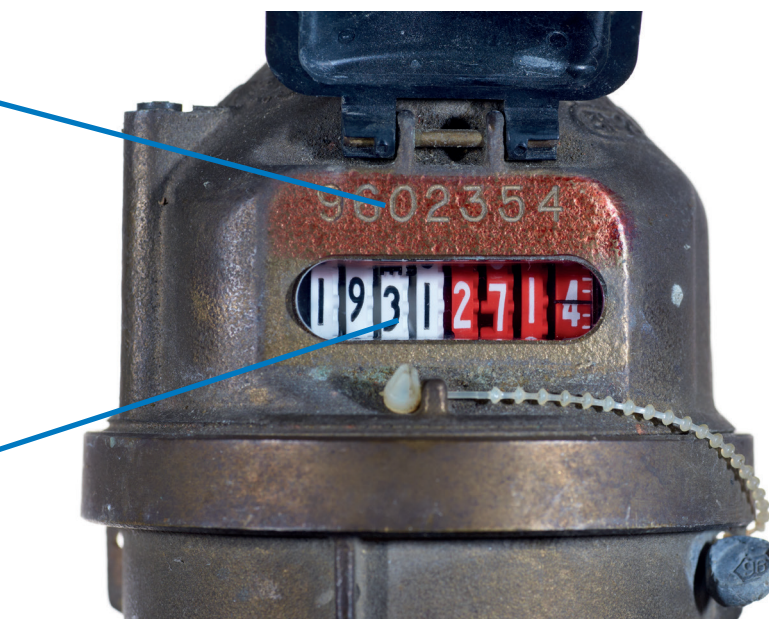
1

Dit is het nummer van de watermeter. Dat moet je niet opschrijven. Controleer of dit nummer hetzelfde is als het nummer op je meterkaart of brief van het waterbedrijf. Zo ben je zeker dat je de stand van de juiste meter opschrijft.

2

Deze cijfers tonen jouw meterstand. Je moet enkel de eerste cijfers opschrijven. Meestal zijn het zwarte cijfers op een witte achtergrond. Bij sommige watermeters zijn dat 4 cijfers, bij andere zijn dat er meer.

In foto is dit dan 1931. Dit staat voor 1931 kubieke meter. 1 kubieke meter staat voor 1.000 liter.

De volgende 4 cijfers moet je niet opschrijven voor het waterbedrijf. Meestal zijn het witte cijfers op een rode achtergrond. Maar het kan ook een andere combinatie van kleuren zijn. Het meest rechtse cijfer draait het snelste rond en staat soms halverwege en is dan niet af te lezen.

In bovenstaande foto is dat 1931,2714 kubieke meter of 1.931.271,4 liter. Voor het waterspaarformulier (zie pagina 36) schrijf je de cijfers in liter op. In het voorbeeld is dat dan 1 931 271 liter (en 4 deciliter).

3.4. Doorgeven van de watermeterstand

Het is belangrijk dat je je watermeterstand doorgeeft als het waterbedrijf dit vraagt. Enkel dan kan het waterbedrijf je facturen correct berekenen.

WANNEER MOET JE DE STAND VAN DE METER DOORGEVEN?

- Jaarlijks, wanneer je de vraag krijgt van het waterbedrijf om je meterstand door te geven.
- Als je verhuist.

DIGITALE METER

Als je een digitale meter hebt, kan het zijn dat je de meterstand niet meer hoeft door te geven. Het waterbedrijf heeft jou hierover dan geïnformeerd. In dat geval stuurt de digitale watermeter automatisch de meterstand door naar het waterbedrijf.

JAARLIJKS

Het waterbedrijf stuurt je elk jaar een brief met de vraag om je meterstand door te geven. De brief heeft een speciaal invulformulier. Dit neem je mee naar de plaats waar de watermeter hangt.

Je leest de watermeterstand af en schrijft de cijfers op het invulformulier.

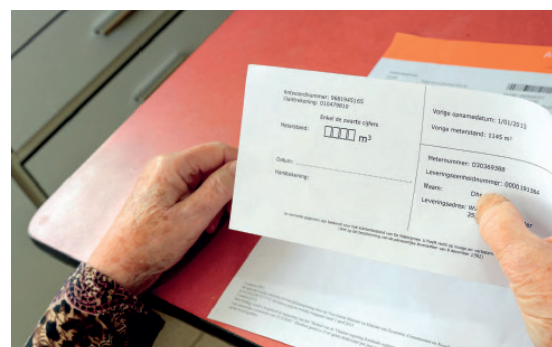
Deze watermeterstand geef je dan door aan het waterbedrijf.

Dit kan telefonisch of via de website. Hou je invulformulier bij de hand want daar staat onder meer je klantnummer op, dat je nodig hebt bij het doorgeven van de meterstand.

Vragen over je invulformulier kan je altijd stellen aan je watermaatschappij.

Info

Voorbeeld van een invulformulier

GEEF ZEKER JE METERSTAND DOOR

Geef je de meterstand niet door, dan kan het waterbedrijf je verbruik schatten. Deze schatting kan hoger zijn dan je werkelijke verbruik. Als je twee opeenvolgende jaren geen meterstand doorgeeft en niet ingaat op de uitnodigingen van je maatschappij om de meterstand ter plaatse op te nemen, kan het waterbedrijf je verbruik bewust hoger schatten, tot 150% van je gemiddelde verbruik. Dit heet een voorzorgsschatting. Het waterbedrijf doet dit om je aan te sporen je meterstand toch door te geven zodat het verbruikte water correct wordt aangerekend.

Let op

BIJ VERHUIS

Als je verhuist, moet je de watermeter overdragen aan de nieuwe huurder of eigenaar. Doe je dat niet, dan kan de nieuwe bewoner water verbruiken of schade toebrengen in jouw naam. Als je de nieuwe huurder niet kent of niet kan bereiken, kan je je abonnement stopzetten.

Voor beide procedures, overname en opzeg, heeft het waterbedrijf de nodige formulieren, digitaal of op papier. Vergeet zeker niet om zelf een exemplaar bij te houden als bewijs van overname of stopzetting. Neem contact op met je watermaatschappij om de overname te regelen.

Op basis van de stand van de watermeter kan het waterbedrijf je verbruik correct aanrekenen via de eindfactuur.

OVERNAME

Om de overname correct uit te voeren, moet het overnamedocument door alle partijen (de vertrekkende klant, de nieuwe klant en indien mogelijk en van toepassing de eigenaar) ondertekend worden.

Als je de overname correct heb geregeld, ontvang je een eindfactuur.

In volgende gevallen is een overname nodig:

- wanneer je verhuist naar een ander pand en de nieuwe bewoners de watermeter overnemen;
- in het geval van echtscheiding, waarbij de persoon op wiens naam de waterlevering geregistreerd staat, niet langer in het pand woont;
- in het geval van overlijden waarbij de persoon op wiens naam de waterlevering staat, de overledene is en de waterlevering op naam van een andere persoon moet komen.

Raadpleeg bij twijfel steeds je watermaatschappij.

Tot de overdracht geregeld is, blijft de vertrekkende klant verantwoordelijk voor de betaling van het waterverbruik, de saneringsbijdragen, eventuele schade, enz.. Daarom is het van groot belang dat de overname steeds correct wordt doorgegeven aan je watermaatschappij.

Let op

ABONNEMENT STOPZETTEN - OPZEG

Als je als vertrekkende klant geen tegensprekelijke overname kan doen omdat je bijvoorbeeld de nieuwe klant niet kent of in geval van verhuring de titularis niet kan bereiken, doe je best een opzeg van de waterlevering. Zo kom je achteraf niet voor onaangename verrassingen te staan.

Wil je je abonnement stopzetten? Contacteer het waterbedrijf. Zij sturen een medewerker die de watermeterstand afleest en dus officieel opneemt. Zorg ervoor dat je thuis bent als hij langskomt.

Voor deze opname van de watermeterstand kan het waterbedrijf een vergoeding aanrekenen. Voor beschermde klanten is dit gratis.

GESCHATTE WATERMETERSTAND TE HOOG? GEEF JE WATERMETERSTAND ALSNOG DOOR.

Als je de watermeterstand niet doorgeeft, zal het waterbedrijf je verbruik schatten. Als de geschatte watermeterstand te hoog is, kan je best je watermeterstand alsnog doorgeven aan het waterbedrijf. Bijvoorbeeld via een foto van de watermeter waarop de meterstand duidelijk afleesbaar is. Vraag na bij je watermaatschappij hoe je dit moet doen.

3.5. Volg de stand van je watermeter regelmatig op

Door je verbruik regelmatig op te volgen, kan je gemakkelijk nagaan of je niet teveel verbruikt.

Je leest best **maandelijks of wekelijks** je watermeterstand af. De afgelezen watermeterstanden kan je bijhouden in een waterspaarformulier. Een leeg formulier, vind je op achterpagina van dit boekje.

Je **waterverbruik kan veranderen**, bijvoorbeeld om volgende redenen:

- je gezinssamenstelling is gewijzigd. Er wonen meer personen in je huis, wat zorgt voor een hoger verbruik
- er zijn extra toestellen (bijvoorbeeld een wasmachine of een waterontharder) die water verbruiken

Die verandering kun je opvolgen als je regelmatig het waterspaarformulier invult.

3.6. Doe de lek-test

Een lek kan veel schade toebrengen en de waterfactuur enorm de hoogte injagen. Nochtans bestaat er een heel eenvoudige test om lekken meteen op het spoor te komen.

Stap 1: Voer de test uit wanneer er in je woning een tijdje geen water wordt verbruikt, bijvoorbeeld wanneer je gaat slapen.

Stap 2: Schrijf de volledige meterstand op (dus alle cijfers die je ziet). De wit/zwarte cijferrollen voor de komma komen overeen met het watergebruik in kubieke meter ($1 \text{ m}^3 = 1000$ liter). Bij de cijfers na de komma (meestal rood/wit) is elk volgend cijfer tien keer nauwkeuriger. Het derde cijfer na de komma komt dus overeen met de liters.

Stap 3: Gebruik die nacht geen toestellen die water verbruiken, bijvoorbeeld de wasmachine of vaatwasmachine. Spoel die nacht ook geen toiletten door.

Stap 4: Schrijf 's ochtend opnieuw de meterstand op, vóór je opnieuw water gebruikt.

Stap 5: Vergelijk de twee meterstanden met elkaar. Zijn de laatste cijfers veranderd? Dan heb je wellicht een lek.

Doen

Contacteer het waterbedrijf voor:

- een lek op straat
- een lek aan je hoofdkraan
- een lek aan je watermeter
- een verborgen lek.

Voor de andere lekken, ben jijzelf of je huisbaas verantwoordelijk. Meer in hoofdstuk 4.

3.7. Abnormaal verbruik

Blijkt uit de lek-test dat je veel meer water dan voordien verbruikt? Heb je een hoge factuur gekregen? Dan heb je wellicht een lek. Of het moest zijn dat je ergens onbedoeld water verbruikt (kijk dus zeker ook na of er nergens een kraantje openstaat).

Er zijn een aantal apparaten waar regelmatig 'lekken' voorkomen:

- het toilet,
- het overdrukventiel (veiligheidsgroep) van een warmwaterboiler,
- een waterontharder,
- een bijvulinstallatie voor regenwater.

Heb je de test op lekken gedaan? Maar kan je geen lek vinden? Misschien heb je een verborgen lek. Schiet zo snel mogelijk in actie. Zo vermijd je nog meer schade en extra kosten. Als je een verborgen lek hebt, kun je onder bepaalde voorwaarden ook genieten van het recht op een minnelijke schikking. Meer info op pagina 18.

Let op

WAT IS MEERVERBRUIK EN WAT IS EEN VERBORGEN LEK

De overheid en de waterbedrijven zijn overeengekomen wanneer er een verbruik abnormaal is en welke lekken onder de definitie van verborgen lek vallen.

ABNORMAAL VERBRUIK OF MEERVERBRUIK

Een hoog verbruik is abnormaal als herrekend op jaarbasis, het gemiddelde jaarverbruik met minstens 50% overschrijdt of minimaal 100 m³ bedraagt.

Voorbeeld

Je gezin verbruikte in 2019 zo'n 160 m³.

In 2020 heb je een verbruik van 360 m³.

Als je gezinssituatie niet veranderd is, heb je een abnormaal verbruik.

Je verbruik is meer dan dubbel zo veel (meerverbruik van 100%).

Daarnaast is je extra verbruik ook meer dan 100 m³.

VERBORGEN OORZAAK

Voorbeelden van een verborgen oorzaak zijn:

- lekken in ondergrondse leidingen;
- lekken in leidingen die in de vloer zijn ingewerkt;
- lekken in ontoegankelijke kruipruimtes;
- lekken in een meterput;
- een overdrukventiel aan een warmwaterproductie of een waterontharder dat blijft lopen;
- een defect aan een waterbehandelingsapparaat waardoor die meer spoelt dan vroeger;
- een bijvulinstallatie voor regenwater die meer bijvult dan gewenst.

Een WC die doorloopt, die lekt, valt niet onder een verborgen oorzaak. Je komt dus niet in aanmerking voor een minnelijke schikking.

Let op

WAT DOE JE ALS JE EEN VERBORGEN LEK OF EEN HEEL HOOG VERBRUIK HEBT?

Stap 0: Draai de hoofdkraan dicht.

Stap 1: Bel meteen je watermaatschappij.

Vindt de maatschappij ook dat je veel verbruikt? Dan sturen ze iemand langs om te komen kijken. Een eerste controle is gratis. Maar als ze echt op zoek moeten gaan naar de precieze plek van het verborgen lek, kan het zijn dat je hiervoor moet betalen of dat je watermaatschappij je doorverwijst naar een specialist die een lekdetectie kan doen.

Stap 2: Bel een loodgieter.

Volg het advies van je watermaatschappij. Als zij vermoedt dat er een lek is, contacteer dan een loodgieter. De loodgieter spoort het lek op en herstelt het. Neem dan zo veel mogelijk foto's. Vraag zeker een factuur en een verslag aan de loodgieter. Zo heb je nadien een bewijs van het lek. Dat heb je nodig voor je minnelijke schikking.

Stap 3: Dien een 'verzoek tot minnelijke schikking' in bij je watermaatschappij. Onder bepaalde voorwaarden heb je recht op een minnelijke schikking. Dit wil zeggen dat je een deel van je factuur niet moet betalen. Bel of mail de maatschappij om te weten of jij in aanmerking komt en hoe je dit verzoek moet indienen.

MINNELIJKE SCHIKKING - HOEVEEL KRIJG JE TERUG?

Het waterbedrijf zal schatten hoeveel je normaal zou verbruikt hebben in de periode van het lek. Dit verbruik wordt aangerekend aan het normale tarief. Het extra waterverbruik wordt aan een lager tarief aangerekend: maximaal 25% van het variabele tarief voor de eerste 300 m³ water die verloren gingen, maximaal 5% van het variabele tarief voor wat nog meer verloren ging.

DOET JE HUISBAAS NIETS AAN HET LEK

Heb je een lek, maar wil je huisbaas dit niet herstellen? Bel of mail een organisatie die voor jouw belangen opkomt, bijvoorbeeld de huurdersbond. Kijk op de website www.huurdersbond.be. Daar vind je de adressen en telefoonnummers van een huurdersbond in jouw buurt.

4. Je binneninstallatie doorgelicht

4.1. Loden leidingen

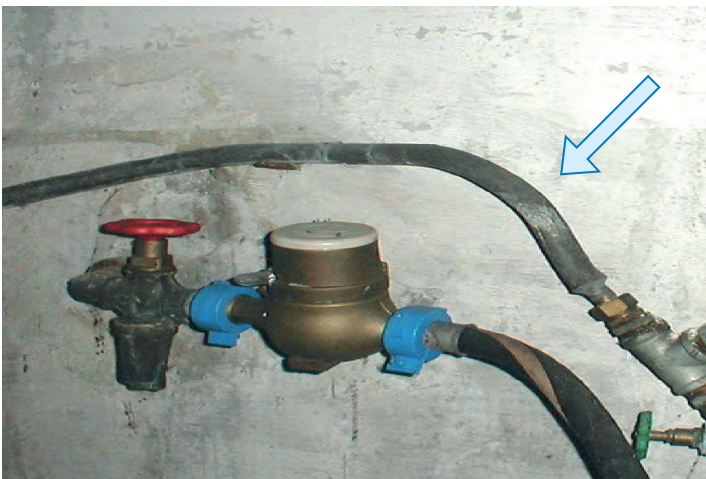
In heel wat oude gebouwen vind je nog waterleidingen van lood. Die kan je beter vervangen, want lood is giftig. Vooral kleine kinderen worden er ziek van. Hoe weet je of er in jouw huis of werkplek loden leidingen liggen? En als dat zo is: wat doe je eraan?

LOOD SCHADELIJK VOOR KLEINE KINDEREN

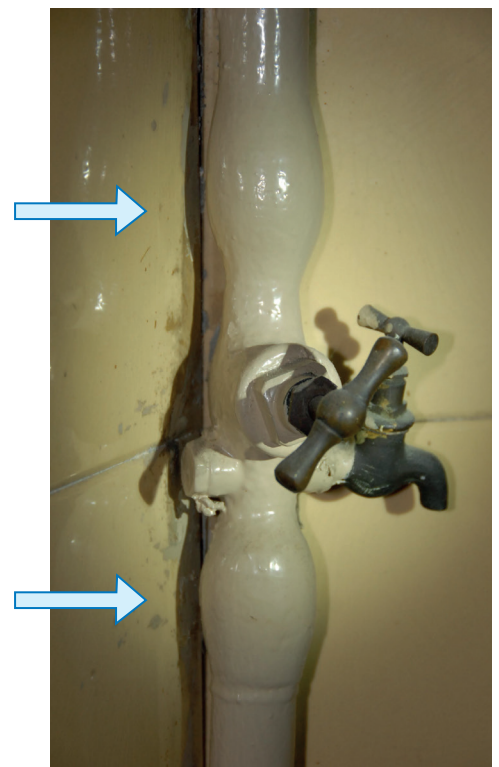
Tot 1970 legde men in veel huizen loden waterleidingen. Dat leek logisch, want lood is sterk, buigzaam en waterdicht. Vandaag weten we dat lood giftig is. Lood kan de ontwikkeling van het zenuwstelsel verstoren. Daardoor is het erg schadelijk voor baby's en jonge kinderen. Ook zwangere vrouwen moeten voorzichtig zijn: zelfs kleine hoeveelheden lood zijn gevaarlijk voor een ongeboren baby.

In veel oude gebouwen zijn de loden leidingen intussen vervangen door buizen van koper of kunststof. Maar als een gebouw nooit is gerenoveerd, kunnen de loden leidingen er nog liggen. Woon je in een oud huis, dan controleert de waterscanner of er bij de watermeter, wastafel of gootsteen waterleidingen van lood zijn.

De loden leiding zie je bovenaan op de foto

De buizen zijn geschilderd. Toch herken je de loden leidingen aan de verdikkingen bij kruispunten.

LODEN LEIDINGEN HERKENNEN

Hieronder een aantal tips hoe je loden leidingen kunt herkennen:

- Een niet-geverfde loden waterleiding is grijs van kleur, een koperen leiding is roodbruin of lichtgroen.
- Lood is niet magnetisch. Als je een magneet tegen de buis kunt plakken, bevat ze ijzer.
- Een loden waterleiding heeft geen koppelstukken, maar aan 'kruispunten' zijn de buizen wel dikker.

Als de waterscanner één of meerdere loden leidingen ontdekt, is de kans groot dat ze in het hele gebouw liggen. Laat ze indien mogelijk vervangen.

De waterbedrijven vervangen systematisch de loden aftakkingen en volgen dit op via hun vervangingsprogramma. De meeste aftakkingen zijn ondertussen vervangen. De waterscanner checkt of je aftakking nog in lood is. Hij kan je informeren wanneer een vervanging van de aftakking is voorzien.

LODEN LEIDINGEN GEVONDEN?

Het advies van de Vlaamse overheid is om de loden leidingen te vervangen. Dit is de meest duurzame oplossing.

RENOVATIEPREMIE

Als je in aanmerking komt voor de renovatiepremie, kan je de kosten voor het vervangen van je loden leidingen toevoegen aan je aanvraag voor de premie. Deze werken vallen onder categorie 4: Technische installatie, onderdeel Sanitair. Per categorie moet je voor een minimum van 2500 euro aan facturen voorleggen.

VERVANGEN NOG NIET MOGELIJK

Soms is het niet mogelijk om loden leidingen snel te vervangen. Omdat je bijvoorbeeld de vloer moet openbreken om aan de leidingen te kunnen. Of omdat je een huis huurt en de huisbaas niet meteen toestemt. Neem dan extra maatregelen om de blootstelling aan lood via je kraanwater te beperken.

- Gebruik geen water dat lang in de leidingen heeft stil gestaan. Lood lost op in stilstaand water. Na een nachtje slapen of een lange werkdag laat je het kraanwater best eerst een tijdje lopen voor je ervan drinkt. Gebruik dit water voor andere toepassingen.

- Lood lost makkelijker op in warm dan in koud water. Neem dus koud kraanwater en kook dat om koffie te zetten of eten klaar te maken.

- Gebruik geen kraanwater om flesvoeding te maken voor een baby. Zwangere vrouwen en kleine kinderen drinken best zo weinig mogelijk kraanwater dat lood bevat.

Let op

- Overweeg de aanleg van een tijdelijke nieuwe toevoer naar de belangrijkste afnamepunten. Vaak is het haalbaar om enkel de toevoerleiding naar bv. de keuken te vervangen. Zo kan je de blootstelling aan lood sterk reduceren.
- Controleer de terugslagklep. Het water uit de binnenleidingen mag niet terugstromen naar de openbare waterleiding.

Meer info via www.vmm.be/waterloket/gezond-water/loden-leidingen.

4.2. Kranen

SOORTEN KRANEN

Kranen heb je in verschillende soorten en maten.

Aan de wastafels in de badkamer en bij het toilet, bad en gootsteen kies je er best één die gekeurd is voor drinkwater.

De dubbeldienstkraan is een kraan voor dubbel gebruik. Je kunt er - zoals bij alle kranen - water afnemen of je kunt er verschillende toestellen op aansluiten zoals een tuinslang of een wasmachine. Deze kraan heeft een schroefdraad aan het uiteinde van de kraan.

SOORTEN MENGKRANEN

Op plaatsen waar zowel warm als koud water nodig is, worden dikwijls mengkranen geïnstalleerd. Dit kan via een eengreepsmengkraan, een twee greepsmengkraan of met een thermostatische kraan.

Als je deze kranen goed gebruikt kun je water besparen.

HOE GEBRUIK JE DE MENGKRAAN OM WATER (EN ENERGIE) TE BESPAREN?

Voor warm water:

1. Zet de kraan op heet
2. Voel aan het water totdat het heet is
3. Voeg koud water toe tot de gewenste temperatuur

Voor koud water:

1. Zet de kraan meteen helemaal op koud
2. Voel aan het water totdat het de gewenste temperatuur heeft

Doen

BRUISMONDSTUK

Door een normale kraan stroomt 10 à 12 liter per minuut.

Een bruismondstuk vermindert het debiet van de waterstroom tot ongeveer de helft, dus tot 5 à 6 liter per minuut. Een bruismondstuk is een hulpstukje op het einde van de kraanmond.

WERKING VAN EEN BRUISMONDSTUK

Een bruismondstuk mengt lucht met het water zodat je een schuimende en bruisende straal krijgt. Je hebt een zelfde effect als een standaardstraal terwijl je de helft minder water verbruikt.

WAAR NIET?

Op plaatsen waar je steeds eenzelfde hoeveelheid water nodig hebt zoals bad of een kraan waar je emmers met water vult. Als je hier een bruismondstuk plaatst heb je dubbel zoveel tijd nodig om je bad of emmer te vullen.

WAAR WEL?

Gootsteen, wastafel, wasbakje bij de WC.

LEKKENDE KRANEN

De meeste lekken doen zich voor door de slijtage van de afdichtingen. Deze afdichtingen worden rubbertjes genoemd of 'zwaantjes' in de volksmond. De kraan kan op verschillende plaatsen lekken. We denken meestal aan de druppelende kraan uit de kraanmond, maar de kraan kan ook een inwendig lek hebben of lekken bij een verbindingstuk.

Via een druppelende kraan vloeit er heel wat water weg dat je niet gebruikt. Druppelende kranen zorgen ook voor strepen in je sanitair.

4.3. Gootsteen en keukenkraan

Het water aan de gootsteen kan voor verschillende toepassingen gebruikt worden. Voorbeelden zijn voor de afwas, om koffie te maken, om van te drinken of om eten klaar te maken. Een andere mogelijkheid is het doen van een handwasje. Het water kan ook gebruikt worden om te poetsen.

GEbruIKScijfers

Door een normale kraan loopt 10 à 12 liter per minuut.

Op de kraan in de gootsteen zit meestal een bruismondstuk (zie pagina 21).

In tabel 6 staan de kencijfers voor het afwassen. Heel wat mensen wassen af onder stromend water. Zo verbruik je heel wat water.

TABEL 6: kengetallen voor het gebruik in liter voor het wassen van de vaat met de hand

Soort gebruik	Duur	Gebruik per keer in liter
2 volle afwasbakken		17
Afwasbakken deels gevuld of afwassen in een teiltje		7
Onder stromend water	Minder dan 5 minuten	20
	5 tot 10 minuten	43
	11 tot 15 minuten	71
	16 tot 20 minuten	100
	Meer dan 20 minuten	143

HEVELEFFECT

Sommige kranen die gebruikt worden bij gootstenen hebben een uitrekbare sproeikop. Je mag die niet in de spoelbak leggen omdat de kop dan kan vervuild raken. Wanneer je kraantjeswater neemt door een vervuilde kop, is de kans groot dat het getapte kraantjeswater ook vervuild zal zijn. Wanneer de uittrekbare sproeikop in de gootsteen ligt, kan dit bij terugheveling van de inhoud van de gootsteen een verontreiniging veroorzaken van je kraanwater in je huis.

LEKKENDE KRAAN

Check of de kraan lekt, dit kan zowel aan de mond van de kraan zijn of aan de kraan zelf.

Meer over de kranen in hoofdstuk 4.2.

LOOD?

Check of er onder de gootsteen geen loden leidingen aanwezig zijn.

- Verzamel de afwas. Doe beter één grote afwas dan tien kleintjes.
- Plaats eventueel een bruismondstuk op de kraan.
- Een vaatwasser die vol geladen wordt, is zuiniger qua waterverbruik dan afwassen met de hand.

Info

Doen

4.4. Vaatwasmachine

GEBRUIKSCIJFER

Een nieuwe vaatwasmachine verbruikt tussen de 9 en 17 liter per keer. Heb je een oudere machine dan verbruikt die meer. De cijfers vind je in tabel 7.

TABEL 7: kengetallen voor het gebruik in liter per keer van een standaard vaatwasser

Standaardmachine	Gebruik per keer in liter
Minder dan 3 jaar	13
Van 3 tot 6 jaar oud	14
Van 6 tot 9 jaar oud	16
Van 9 tot 12 jaar oud	18
Van 12 tot 15 jaar oud	21
Van 15 tot 20 jaar oud	23
Ouder dan 20 jaar	26

- Gebruik het gepaste programma.
- Start de vaatwasser enkel als die vol is.

Doen

- De vaatwasser mag niet aangesloten zijn op regenwater.

Let op

Opletten met je toestellen bij begrenzing

In sommige gevallen kan je watertoevoer begrensd worden. Dit kan zijn omdat je:

- jouw facturen voor water niet betaalde
- het plan niet volgde om je facturen af te betalen

Als je watertoevoer begrensd is, zoek je best zo snel mogelijk naar een oplossing voor je betaalproblemen samen met het OCMW.

Ook gebruik je een aantal toestellen best niet meer om schade te voorkomen:

- Vaatwasmachines en wasmachines hebben genoeg water nodig om te werken. Met minder water starten ze niet op of gaan ze kapot.
- Boilers of toestellen voor warm water hebben genoeg water nodig om te starten. Met minder water warmt het water niet op.
- Is je boiler klein genoeg? Of staat er een gemeenschappelijke boiler voor warm water in het gebouw? Dan heb je wel warm water.

Maar let op: dat water kan dan te heet uit de kraan komen. In deze situatie loop je gevaar op brandwonden.

Let op

Op de foto hiernaast staat (van links naar rechts):
- de hoofdkraan
- de digitale meter
- de begrenzer

4.5. Toilet

Eén van de grote gebruikers van water is het toilet. Een toilet kan aangesloten zijn op het kraanwater of op regenwater of op putwater. Meer over regenwater in hoofdstuk 5.3 op pagina 30.

GEBRUIKSCIJFERS

De hoeveelheid water die je WC doorspoelt verschilt erg. Een ouderwetse spoelbak verbruikt ongeveer 10 liter per spoelbeurt. Om water te besparen zijn er dubbele spoelsystemen op de markt met 6 liter (grote spoeling) en 3 liter (kleine spoeling). Dit kan nog lager tot 4 en 2 liter. Let op dat de WC-pot aangepast is aan deze kleine spoelvolumes en dat de afvoer niet verstopt raakt.

In de tabel 8 vind je cijfers van de verschillende soorten spoelbakken en de hoeveelheid water dat je ongeveer per keer doorspoelt. De laatste regel van de tabel geeft aan hoeveel water er ongeveer nodig is om je handen te wassen na je toiletbezoek.

TABEL 8: kengetal voor watergebruiken van het toilet

	Gebruik per keer in liter
enige spoelknop	7,1 liter
met spaarknop, grote spoelknop	4,7 liter
met spaarknop, kleine spoelknop	2,0 liter
handen wassen na toiletbezoek	0,6 liter

LEKTEST

Je ziet geen water lopen, je hoort het water niet stromen, maar je wilt toch zekerheid dat je WC niet blijft spoelen?

Leg een droog velletje WC papier tegen de achterwand van de WC-pot. Wordt het papiertje nat? Dan is er een lek.

Een niet goed afsluitende vlotterkraan kan het gevolg zijn van twee oorzaken:

- de dichting kan versleten zijn
- de vlotterkraan kan aangekalkt zijn zodat die niet meer goed afsluit

Herstel een lekkende spoelbak van een toilet zo snel mogelijk. Een factuur van zo'n 1.000 euro extra door een WC die doorloopt, is niet uitzonderlijk.

Verminder de hoeveelheid water die door het toilet stroomt. Bijvoorbeeld

- Check of je de vlotter niet lager kunt instellen.
- Plaats bij je toilet een spoelbak met twee knoppen: één knop voor weinig en één knop voor veel water.
- Je kunt ook kiezen voor een spoelbak met een spaartoets. Met een spaartoets kan je de spoeling op elk moment stoppen.
- Heb je een toilet met twee knoppen of een spaartoets? Gebruik de kleine knop of spaartoets als je kan.

Een WC waar het water doorloopt, is dikwijls te herkennen aan de bruine streep (van het ijzer in het water)

Een spoelbak met twee knoppen

Doen

4.6. Bad en douche

Bij het bad en/of de douche heb je een kraan die warm water levert. Dit kan via een eengreepsmengkraan, twee greepsmengkraan of met een thermostatische kraan. Als je deze kranen goed gebruikt kun je veel water besparen.

Voor een douche kun je een spaardouchekop installeren. Voor een bad heb je geen spaarsysteem nodig. Daar wil je het bad zo snel mogelijk gevuld hebben. Check regelmatig of de zeefjes van het kraanmondstuk niet verstopt zijn met kalkstukjes van het harde water.

GEBRUIKSCIJFERS BAD

Cijfers over hoeveel water in een bad gebruikt wordt, vind je in tabel 9.

TABEL 9: kengetallen voor het gebruik in liter voor verschillende badtypes en het vulhoeveelheid

Soort bad	Hoeveel gevuld?	Gebruik per keer in liter
Zitbad, kort bad (<1,5 meter)	Driekwart tot vol	68
	Half vol	33
	Kwart vol	15
Ligbad (1,5 - 1,9 meter)	Driekwart tot vol	92
	Half vol	46
	Kwart vol	20
Extra groot ligbad	Driekwart tot vol	115
	Half vol	57
	Kwart vol	25
Babybadje		8

Info

GEBRUIKSCIJFERS DOUCHE

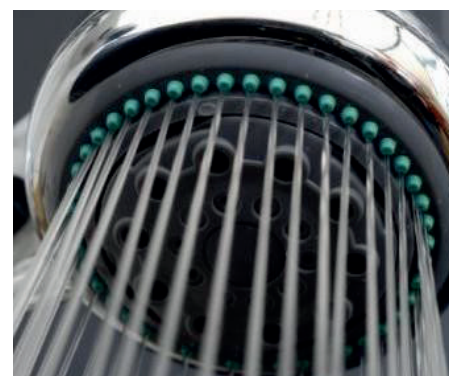
Een spaardouchekop verbruikt 5 tot 9 liter per minuut. Een normale douchekop gemiddeld 10 tot 18 liter per minuut.

In de tabel 10 vind je de hoeveelheid water die een douche gemiddeld gebruikt per douchebeurt. De berekening is gemaakt voor een gewone douchekop en een spaardouchekop met een douchebeurt van 2 minuten of 10 minuten.

In tabel 11 (pagina 26) verzamelden we de cijfers van een gemiddeld verbruik van het douchen. Hier vind je de cijfers per keer.

TABEL 10: watergebruik per douchebeurt en per jaar

	Verbruik per keer	Per jaar – om de twee dagen douchen	Per jaar – alle dagen douchen
2 minuten douchen zonder spaardouche	36 liter water per beurt	6.570 liter per jaar	13.140 liter per jaar
10 minuten douchen zonder spaardouche	180 liter per beurt	32.850 liter	65.700 liter per jaar
2 minuten douche met een spaardouchekop	10 liter	1.825 liter per jaar	3.650 liter per jaar
10 minuten douchen met spaardouchekop	50 liter	9.125 liter per jaar	18.250 liter

Een spaardouchekop mengt lucht in de waterstraal. Zo is minder water nodig om eenzelfde douchecomfort te hebben. Je doucht zo even comfortabel en dat met de helft van het water

Info

TABEL 11: kengetallen voor het gebruik in liter voor verschillende douchetypes en de duur

Soort douche	Duur	Gebruik per keer
Gewone douche	Kort	39
	Lang	102
Douche met spaarknop	Kort	29
	Lang	76

Info

LEKKENDE KRANEN?

Check of er geen lekken de kranen zijn.
Meer over de kranen in hoofdstuk 4.2.

- Heb je een mengkraan? Zet de kraan op de warmwaterstand en laat het water lopen totdat het water warm is. Voel regelmatig of het water al warm is. Wordt het te warm voeg dan koud water toe tot de gewenste temperatuur.
- Plaats een spaardouchekop in de douche. Hiermee beperk je niet alleen koud maar ook warm water. PS Een verkalkte gewone douchekop heeft hetzelfde effect als een spaardouchekop.
- Doe de kraan dicht als je je inzeept onder de douche, of bij het scheren.
- Sta niet te lang onder de douche.

Doen

4.7. Wastafels

Aan de wastafel kunnen er afzonderlijke kranen staan voor koud en warm water of mengkranen. Bij oude kranen is het dikwijls nodig om het rubbertje te vervangen.

GEBRUIKSCIJFERS

We verzamelden een aantal cijfers van watergebruiken aan de wastafel zoals het wassen, het nat scheren en het tanden poetsen. Die staan in tabel 12. Zo zie je dat het water dat je verbruikt bij het tanden poetsen met een lopende kraan ten opzichte van als je de kraan dichtdraait tijdens het tandenpoetsen ongeveer dubbel zo hoog is.

TABEL 12: kengetallen voor het gebruik in liter in de badkamer

Soort gebruik	Duur	Gebruik per keer in liter
Wassen		2,6
Nat scheren	Gewoon	11
	Lopende kraan	26
Tanden poetsen	Gewoon	2,3
	Lopende kraan	4,5

Info

LEKKENDE KRANEN?

Check of je kranen niet lekken.
Meer over de kranen in hoofdstuk 4.2.

LOOD?

Check of er onder de wastafel geen loden leidingen aanwezig zijn.

- Poets je je tanden en laat je het water lopen? Je verbruikt dan tot 8 liter water. Gebruik liever een beker.
- Plaats eventueel een bruismondstuk aan deze kraan.

Doen

4.8. Wasmachine

GEBRUIKSCIJFER

Een wasmachine verbruikt gemiddeld zo'n 50 liter per beurt. Heb je een oudere wasmachine dan verbruikt die meer water. Die cijfers vind je in tabel 13. We verzamelden ook een aantal cijfers voor de handwas. Die vind je in de laatste rij van de tabel.

Bij een handwas gebruik je meestal meer water dan als je je was doet met de wasmachine. Let op dat je je was goed sorteert, want niet alles mag in een wasmachine gewassen worden.

TABEL 13: kengetallen van een standaard wasmachine van het waterverbruik per wasbeurt

Standaard wasmachine	Gebruik per keer in liter
Minder dan 3 jaar	47
Van 3 tot 6 jaar oud	50
Van 6 tot 9 jaar oud	50,5
Van 9 tot 12 jaar oud	56
Van 12 tot 15 jaar oud	62
Van 15 tot 20 jaar oud	74
Ouder dan 20 jaar	77
Handwas textiel	38

- Verzamel de vuile was tot je een volle wasmachine kan laten draaien.
- Check of je machine geen knop heeft om water te sparen.
- Als je een nieuwe wasmachine nodig hebt, koop een waterzuinige.

Doen

4.9. Boiler

Een boiler is een toestel om water op te warmen, op te slaan en het water warm te houden. Naast een boiler, die warm water opslaat, kun je ook met een doorstromer in je warm water voorzien.

Dit deeltje gaat over de boiler.

WAAR VIND JE DE BOILER?

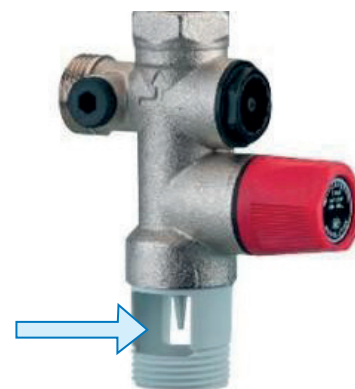
Waterboilers staan dikwijls uit het zicht waar je niet vaak komt zoals op zolder, achter een wand, in een kast. Een mogelijke andere plaats is de garage of de badkamer.

LET OP HET OVERDRUKVENTIEL

Als het water in de boiler opwarmt, wordt de druk hoger.

Om te voorkomen dat te druk te hoog is, zijn er twee mogelijkheden.

- Het teveel aan water loopt uit de boiler. Dit gebeurt via een overdrukventiel. Je ziet dat er water druppelt. Dit is geen lek, maar wel de beveiliging. Dit druppelende water loopt in een afvoerbuis.
- Bij de boiler is er een sanitair expansievat aangesloten, dat is blauw van kleur. Dan is er geen waterverlies.

Veiligheidsgroep met overdrukventiel

ONDERBREKING VAN DE AFVOER

De onderbreking naar de afvoer moet zo gemaakt zijn dat een volledige onderbreking is of dat er luchtinlaatopeningen zijn.

De onderbreking moet minstens 2 centimeter zijn.

Een directe koppeling met de afvoer is verboden. Zo merk je namelijk niet dat er een constant waterverlies is.

De foto hiernaast verduidelijkt dit.

LEKKEN?

Via het overdrukventiel moet er af en toe water kunnen druppelen. Dit mag echter geen constante stroom zijn. Het niet dichtgaan van de klep kan gebeuren als de klep te oud is.

Check dus af en toe: de boiler mag niet lekken als het water niet aan het opwarmen is.

NIET CONFORM TOESTEL?

Voldoet je toestel niet aan de veiligheidsvoorschriften? Is het toestel niet conform? De waterscanner noteert dit op het waterscanformulier.

De afvoer van de boiler is duidelijk gescheiden

DRUKREGELAAR

De druk is over de 24-uur niet steeds constant. Op sommige momenten kan die druk hoger zijn. Plaats je een nieuwe boiler, check dan vooraf wat de gemiddelde druk is die het waterbedrijf levert in jouw straat. Stem het overdrukventiel af op deze druk.

4.10. Uitgietbak

Uitgietbakken kan je op allerlei plaatsen terugvinden zoals de wasplaats, de garage of de kelder. Bij de meeste uitgietbakken is er ook een kraan. Hij komt van pas om emmers te vullen, leeg te maken, dweilen te spoelen, je handen te wassen,...

GEBRUIKSCIJFERS

Door een normale kraan loopt 10 à 12 liter per minuut.

LEKKENDE KRAAN?

Check of er geen lekkende kranen zijn.

Meer over de kranen in hoofdstuk 4.2.

Het bordje links betekent dat het water van de kraan drinkbaar is. Het symbool rechts maakt duidelijk dat je het water van deze kraan niet mag drinken.

Het kraantje bij de uitgietbak kan aangesloten zijn op regenwater. Let op dat hier duidelijk het niet drinken symbool bij staat (zie rechtsboven).

Let op

4.11. Waterontharder = waterverzachter

WAT IS HARD WATER?

Hard water is water met calcium en magnesium in, die kalkaanslag kunnen veroorzaken. Kalkaanslag komt er bij het verwarmen en bij contact met de lucht. Zacht water is het tegengestelde van hard water. Te zacht water is ook niet goed.

Regenwater is niet te zacht en niet te hard. Door je wasmachine aan te sluiten op regenwater verbruik je minder zeep en gaat je machine langer mee.

HOE HARD IS HET WATER?

De hardheid van het water varieert per regio.

Je kunt de hardheid checken op de kaart die je vindt via <http://aquaflanders.be/mijn-waterhardheid.aspx>.

WATERONTHARDER NODIG?

Door de temperatuur in huishoudapparaten beneden de 60°C te houden, worden kalkafzetting en slijtage aanzienlijk geremd en is een ontharder meestal overbodig.

KRAANWATER HEEL HARD

Als het kraanwater werkelijk heel hard is, kan de aankoop van een ontharder gerechtvaardigd zijn. Sluit enkel de warmwaterleidingen aan op de waterontharder. Zacht water drinken is niet zo gezond door het hoge natriumgehalte. Ga in elk geval eerst na of het waterbedrijf op termijn geen zachter water gaat leveren. Het kraanwater voldoet immers aan alle wettelijke normen en na waterontharding kan het gebeuren dat dit niet meer zo is.

HOE WERKT EEN WATERONTHARDER?

Een waterontharder heeft een filter die gevuld is met harskorreltjes. Die korreltjes nemen het magnesium en het calcium (de stoffen die zorgen voor de hardheid van het water) op uit het water en geven natrium af waardoor je zacht water krijgt. De waterontharder werkt zolang er harsbolletjes zijn die calcium en magnesium kunnen vasthouden. Zijn die er niet meer dan is de filter verzadigd en moet de filter schoongespoeld worden (regenereren). Dit gebeurt door zout toe te voegen en daarna te spoelen met water. Een regeneratie verbruikt al gauw 85 liter per beurt.

- Een waterontharder kan eventueel 's nachts regenereren en dus water verbruiken. Dit kan de lektest beïnvloeden.
- Een waterontharder wordt regelmatig gespoeld met water en daardoor krijg je een hoger waterverbruik. Het zoute spoelwater gaat naar de rioleering voor verdere zuivering.
- Waak erover dat het ontharde water steeds voldoet aan de drinkwaternormen.

Let op

IS DE WATERONTHARDER CORRECT GEÏNSTALLEERD?

De waterontharder heeft twee afvoeren. Die mogen niet rechtstreeks aangesloten zijn op de afvoer. Net zoals bij de boiler is er een onderbreking nodig naar de afvoer.

Is je boiler rechtstreeks aangesloten, dan is installatie niet correct geïnstalleerd. Nadeel hiervan is dat je niet ziet dat er een continu waterverlies is als er iets fout loopt.

VERGEET HET JAARLIJKS ONDERHOUD NIET

Afhankelijk van het systeem kunnen zich in het harsbed bacteriën nestelen die ongezond zijn voor de consument. Hierdoor is het nodig om de waterontharder of -verzachter minstens een keer per jaar grondig te laten reinigen en te laten ontsmetten door een vakman.

Correcte afvoer van het spoelsysteem van de waterontharder

4.12. Buitenkranen en andere kranen

Voor het poetsen, planten water geven, autowassen, het vullen van een zwembadje, ... ook hier gebruiken we water voor.

GEBRUIKSCIJFERS

Door een normale kraan loopt 10 à 12 liter per minuut.

LEKKENDE KRAAN?

Check of er geen lekkende kranen zijn.

Meer over de kranen in hoofdstuk 4.2.

- Kies een vorstbestendige kraan als buitenkraan.
- Als je de tuin sproeit, vergeet de kraan niet dicht te zetten.
- De auto wassen of het poetsen buiten kan ook met een paar emmers water in plaats van met de tuinslang of de hogedrukreiniger.

Doen

Het kraantje bij de uitgietsbak kan aangesloten zijn op regenwater. Let op dat hier duidelijk het niet drinken symbool bij staat.

Let op

5. Ander water – zoals regenwater en putwater

5.1. Wanverbindingen voorkomen

Als er in je woning naast drinkwater ook 'water van vreemde herkomst' (regenwater, putwater) is, mag er geen enkele verbinding zijn tussen de leidingen van deze twee verschillende netten.

Rechtstreekse verbindingen via mengkranen, gesloten afsluitkranen, keerkleppen, wegneembare aansluitstukken en andere zijn verboden. Deze verbindingen houden niet alleen risico's in voor de kwaliteit van het water in huis, maar kunnen er ook voor zorgen dat het openbare drinkwaternet vervuild wordt. De scheiding moet dus absoluut en definitief zijn. Toch wordt hier in de praktijk vaak tegen gezondigd. Dit noemen we 'wanverbindingen'.

Voorbeelden van wanverbindingen:

- bij het bijvulsysteem van regenwater
- in mengkraan waarbij het koud water via regenwater wordt aangeleverd en het warmwater via kraanwater
- een WC met een kantelkraantje zodat als het regenwater op is kan overgeschakeld worden op kraanwater

5.2. Regenwater

REGENWATER GEBRUIKEN

Regenwater en drinkwater gebruik je voor andere dingen.

Regenwater is veilig om mee te poetsen of de auto te wassen. Maar het is niet gezond genoeg om te drinken. Ook je wassen met regenwater kan je ziek maken. Daarvoor gebruik je het beter niet.

Tabel 14 geeft in de eerste kolom een overzicht van de toepassingen waarvoor je water van drinkwaterkwaliteit moet gebruiken.

TABEL 14: toepassingen voor kraanwater en voor regenwater

Kraanwater	Regenwater
Drinken	Toilet doorspoelen
Koffie of thee zetten, koken	Poetsen
Handen wassen, tanden poetsen	Tuin besproeien
Douchen, in bad gaan	Auto wassen

Info

Regenwater mag nergens in contact komen met je drinkwater. Alle leidingen moeten gescheiden zijn. Is je regenwater op, kies dan voor een veilige methode om het bij te vullen.

Let op

REGENWATER OPVANGEN

Je kunt het regenwater opvangen in een regenwaterton of via een regenwatertank.

REGENWATERTON

Het opvangen van regenwater in een ton hoeft niet duur te zijn. Je kunt dit water gebruiken voor het wassen van de auto of voor het geven van water aan je kamerplanten of aan je planten buiten.

REGENWATERTANK OF HEMELWATERPUT OF REGENWATERPUT

Om regenwater te gebruiken voor je toilet of wasmachine, heb je een speciale installatie nodig. Daarmee kun je regenwater opvangen en naar aparte kranen leiden.

De meeste installaties hebben een pomp. Let erop dat je pomp niet constant draait. Anders raakt je regenwaterput leeg en moet jij bijvullen met kraanwater.

HEMELWATERPUT VEILIG BIJVULLEN

Stel: het is een hete zomer, het heeft al lang niet meer geregend en de regenwaterput is leeg. Hoe spoel je dan het toilet door?

Nogal wat mensen voorzien een koppeling tussen hun regenwater en het kraanwater. Ze plaatsen bijvoorbeeld een kantelkraantje tussen de drinkwater- en de regenwaterleiding. Zo kun je kraanwater gebruiken als het regenwater op is. Een vaste verbinding tussen het regenwater en je drinkwater is verboden. Als er iets stuk gaat in de koppeling of in het regenwatersysteem, komt het regenwater in de drinkwaterleidingen terecht. Daardoor wordt je kraanwater ondrinkbaar. Je kunt zelfs het drinkwater van de hele buurt besmetten. Hou je regenwater dus apart van het drinkwater. Is het regenwater op? Kies dan voor een veilige manier om het bij te vullen of om te schakelen naar kraanwater.

De waterscanner checkt of bij jou het bijvulsysteem van de hemelwaterput voorzien is van een volledige onderbreking.

Is dat niet zo dan noteert de waterscanner dit op het formulier.

CORRECT BIJVULSYSTEEM

1. Bijvullen met kraanwater. Laat je kraanwater in de regenwaterput lopen? Zorg er voor dat er een zichtbare onderbreking is. Hang bijvoorbeeld een trechter 5 centimeter onder de drinkwaterkraan en laat het kraanwater daar instromen. Hang zeker nooit een tuinslang in de regenwaterput. Gebruik een timer. Vergeet de kraan nooit dicht te draaien. Je factuur kan erg hoog oplopen!

2. Omschakelen naar een buffervat. In een buffervat zit een kleine hoeveelheid kraanwater, bijvoorbeeld 10 liter. Als de regenwaterput leeg is, gaat de pomp water tappen uit het buffervat.

Het mechanisme stopt automatisch als er weer regenwater in de put zit. Door telkens maar een klein beetje drinkwater bij te vullen, vermijd je dat je tientallen liters proper kraanwater verspilt.

3. Een dubbel leidingennet. Wie dat wil, kan naar sommige toestellen twee aparte leidingen aanleggen: één voor regenwater en één voor kraanwater. Is het regenwater op, dan kun je het toestel op kraanwater aansluiten.

Meer info via

www.vmm.be/waterloket/gezond-water/regenwater-veilig-gebruiken

Correct bijvulstelsel voor de regenwaterput

5.3. Putwater

Putwater is grondwater dat je zelf oppompt. Maar de meeste particuliere waterputten zijn maar enkele meters diep. Daardoor raakt putwater snel vervuild. Gebruik dus steeds kraanwater geleverd door het waterbedrijf om te drinken, te koken en om je te wassen.

VERVUID PUTWATER MAAKT JE ZIEK

De meeste waterputten bij particulieren zijn niet zo diep. Daardoor kan putwater snel verontreinigd raken. Een mesthoop vlakbij, een lekkende stookolietank, rioolwater, pesticiden ... Zelfs een klein probleem is genoeg om putwater ondrinkbaar te maken.

Van vervuild putwater word je ziek:

- bacteriën veroorzaken maag- en darmontstekingen;
- kleine hoeveelheden giftige stoffen zoals nitraten, fluor en arseen kunnen je na lange tijd ziek maken.

Voor baby's en ongeboren kinderen lopen een risico. Maar ook voor oudere kinderen en volwassenen kan putwater schadelijk zijn.

PUTWATER EN KRAANWATER

Kraanwater is altijd veilig drinkwater: het voldoet aan strenge eisen. Kies dus steeds voor kraanwater om te drinken, koffie of thee te zetten, handen te wassen, tanden te poetsen, te douchen, in bad te gaan.

Zorg er ook goed voor dat de leidingen van het kraanwater en het putwater goed gescheiden zijn. Voorkom wanverbindingen (zie hoofdstuk 5.1). Hier gelden dezelfde regels als voor regenwater.

KUN JE NIET AANSLUITEN OP HET OPENBAAR WATERLEIDINGNET – LAAT JE PUTWATER CONTROLEREN

De kwaliteit van putwater is niet altijd gegarandeerd. Laat je putwater daarom regelmatig controleren. Zelfs als het helder is, normaal ruikt en lekker smaakt, kan het vervuild zijn door bacteriën of chemische stoffen.

Opgelet: gebruik nooit loden leidingen of pompen (zie hoofdstuk 4.1). Kies voor materialen die geen schadelijke stoffen afgeven in het water, zoals koper of kunststof.

Als je niet op het openbare waternet kunt aansluiten omdat je bijvoorbeeld erg afgelegen woont, heb je recht op één gratis controle van je putwater per jaar door de VMM.

Meer via www.vmm.be/waterloket/gezond-water/putwater-controleren

Info

6. Rechten en plichten

6.1. Belangrijkste rechten op een rijtje

KORTING OP HET VASTRECHT

Jijzelf en iedereen die bij je inwoont heeft per jaar recht op 20 euro korting op het vastrecht.

Het gaat om officiële bewoners van je huis. Daarmee bedoelen we iedereen die bij de gemeente of stad ingeschreven staat op jouw adres. Het aantal gedomicilieerden wordt 1 keer per jaar automatisch door je drinkwatermaatschappij geregistreerd.

Naast het vastrecht betaal je voor de drie onderdelen ook nog eens een variabel bedrag. Dat is voor je verbruik zelf. Dat is gebaseerd op een basisverbruik van 30 m³ per woning + 30 m³ per gezinslid.

Verbruik je méér dan het basisverbruik, dan betaal je dit extra verbruik aan het comforttarief.

ZUIVER WATER

Het waterbedrijf zorgt ervoor dat jouw water proper en drinkbaar is. Bovendien kost water uit de kraan veel minder dan water uit flessen. Wist je dat een fles van 1 liter evenveel kost als 300 liter water uit de kraan?

GRATIS CONTROLE BIJ PROBLEMEN

Het waterbedrijf kan gratis iemand sturen als je denkt dat:

- er een probleem is met de kwaliteit van je water;
- je watermeter stuk is;
- je een verborgen lek hebt.

Let op

MINNELIJKE SCHIKKING BIJ VERBORGEN LEKKEN

Bij een verborgen lek moet je doorgaans niet al het verloren water betalen. Onder bepaalde voorwaarden heb je recht op een minnelijke schikking. Je moet dan een deel van je factuur niet betalen. Vraag na bij je watermaatschappij of jij een korting kan krijgen.

VERWITTIGEN BIJ HOGER VERBRUIK

Als je verbruik stijgt met 50% en met minstens 100 m³, dan brengt het waterbedrijf je hiervan op de hoogte op de eerstvolgende verbruiksfactuur.

Ben je beschermde klant, dan staat deze verwittiging op je factuur als je 25% meer verbruikt en met minstens 50 m³ is toegenomen.

EEN PLAN VOOR AFBETALING.

Als het moeilijk is om je rekening te betalen, kan je een plan voor afbetaling vragen. Daarmee kan je je rekening in delen betalen. Een plan voor afbetaling kan je altijd vragen via:

- je watermaatschappij;
- het OCMW;
- een persoon die je helpt om je schulden af te betalen (schuldbemiddelaar).

BIJKOMENDE RECHTEN VOOR BESCHERMDE KLANTEN

Beschermde klanten krijgen meer rechten bij de levering van water. Zo zijn ze beter beschermd.

WIE IS BESCHERMDE KLANT?

Je bent beschermde klant als je:

- een leefloon of een tegemoetkoming van het OCMW krijgt;
- een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of een inkomensgarantie voor ouderen krijgt;
- een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden met een handicap krijgt;
- een inkomensvervangende tegemoetkoming of een integratietegemoetkoming voor mensen met een handicap krijgt;
- je kind een lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van ten minste 66 procent heeft;
- een tegemoetkoming voor hulp van derden krijgt.

BIJKOMENDE VOORDELEN VOOR BESCHERMDE KLANTEN

- een gratis waterscan
- gratis opname van de meterstand.
- maandelijkse betaling
- afbetalingsplan op maat

Voor een specifieke groep beschermde klanten is er een **sociaal tarief**. Hierover lees je meer op pagina 7.

Voor iedereen geldt: geen kosten voor de eerste herinneringsbrieven.

Info

6.2. Belangrijkste plichten op een rijtje

BETAAL OP TIJD JE REKENINGEN

Het is belangrijk om altijd op tijd je rekeningen te betalen. Als dat moeilijk is, kan je altijd een plan voor afbetaling vragen.

Als je de rekeningen niet betaalt, kan de watermaatschappij vragen om je watertoevoer te begrenzen.

Indien je watertoevoer begrensd is, zoek je best zo snel mogelijk naar een oplossing voor je betaalproblemen samen met het OCMW.

Ook gebruik je een aantal toestellen best niet meer om schade te voorkomen.

- Vaatwasmachines en wasmachines hebben genoeg water nodig om te werken. Met minder water starten ze niet op of gaan ze kapot.
- Boilers of toestellen voor warm water hebben genoeg water nodig om te starten. Met minder water warmt het water niet op.
- Is je boiler klein genoeg? Of staat er een gemeenschappelijke boiler voor warm water in het gebouw? Dan heb je wel warm water. Maar let op: dat water kan dan te heet uit de kraan komen. In deze situatie loop je gevaar op brandwonden.

WATERMETER ONDERHOUDEN

Je moet je watermeter goed onderhouden:

- de plaats waar je meter staat moet proper en veilig zijn.
- de meteropnemers moeten de cijfers goed kunnen lezen.
- zorg ervoor dat de watermeter en de leidingen niet kunnen bevriezen.

STAND VAN DE METER DOORGEVEN

Eén keer per jaar vraagt het waterbedrijf je om de stand van je meter door te geven. Dat is belangrijk. Het waterbedrijf gebruikt die stand immers om een juiste verbruiksfactuur te maken.

Geef je de stand van jouw meter niet door? Dan schat de maatschappij hoeveel water je verbruikte.

Om een juist beeld te krijgen van de hoeveelheid water die je verbruikt én een correcte factuur te ontvangen, is het dus belangrijk steeds de juiste meterstanden door te geven.

BIJ VERHUIS OVERNAME REGELEN

Verwittig je watermaatschappij als je verhuist. Je krijgt dan een document voor overname. Vul je gegevens in en de stand van de meter. Teken het document samen met de nieuwe eigenaar of huurder. Bezorg het document aan het waterbedrijf.

Doe je dat niet, dan kan de nieuwe bewoner water verbruiken of schade toebrengen in jouw naam.

Als je de nieuwe huurder of eigenaar niet kent, kan je de waterlevering stopzetten.

Waterspaarformulier

	datum	stand meter (liter)	aantal dagen	verbruik (liter)	liter per dag
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					